

XXIII

SEJM WALNY PIOTRKOWSKI 1514 R.

WSTĘP

Sejmiki przedsejmowe odbyły się w marcu 1514 r., sejm walny obradował od 26 marca do 5 kwietnia 1514 r.¹

Sejm ten nie miał typowego charakteru. W związku z toczącą się wojną z Moskwą król Zygmunt I przebywał wówczas w Wilnie; obrady sejmowe toczyły się więc bez monarchy, z udziałem samego tylko senatu i izby poselskiej². Podkanclerzy Krzysztof Szydłowiecki przywiózł do Piotrkowa obszerną legację królewską³, w której Zygmunt I poruszał przede wszystkim kwestię organizacji obrony państwa; królowi szło o realizację pomysłów, wysuniętych już na sejmie piotrkowskim w 1512 r. i przedłożonych w następnym roku sejmikom generalnym. Na legację tę odpowiedział senat stosownym listem do króla⁴, po czym przystąpiono do obrad. W ich wyniku uchwalono ordynację obrony państwa, opartą na uchwałach poznańsko-korczyńskich z 1513 r. Ordynacja ta nabrała od razu mocy obowiązującej, ponieważ król z góry upoważnił Szydłowieckiego do przyjęcia w jego imieniu uchwały o obronie, gdyby wypadła po myśli monarszej. Wpisana została do Metryki Koronnej⁵, ale nie weszła w skład *Volumina Legum* i została wydrukowana dopiero w *Acta Tomiciana*⁶. Po raz drugi przedrukował ją O. Balzer⁷ i na jego edycji oparliśmy się w niniejszym wydawnictwie.

¹ W. Konopczyński, *Chronologia sejmów*, nr 24, s. 134.

² Taka nieobecność króla na sejmie zdarzyła się w owej epoce parokrotnie. Por. W. Uruszczak, *Sejm walny koronny w latach 1506-1540*, Warszawa 1980, s. 17.

³ Por. AT, t. III, nr 47.

⁴ Ibidem, nr 49.

⁵ LL, t. 4, k. 52-54v. Znane są także jej odpisy z XVIII w., przechowywane w B. Czart. oraz w B. Ossol. (sygnatury ich zestawil O. Balzer, CIP, t. III, nr 149, s. 299), ale w niniejszym wydawnictwie ich odmianki zostały pominięte.

⁶ T. III, nr 48, s. 47-49.

⁷ CIP, t. III, nr 149, s. 299-303.